

# TOPI trivselsundersøgelse

## Formål

Formålet med trivselsundersøgelsen er understøtte de fagprofessionelle med at opspore de første små tegn på forandringer i trivslen hos et barn. Hvert barns trivsel vurderes på baggrund af en række udviklingspsykologiske kriterier og børnene positioneres herefter i henholdsvis grøn, gul eller rød position. Et barns trivsel drøftes af de fagprofessionelle - med inddragelse af barnets forældre - med udgangspunkt i iagttagelser af barnet, samspillet, kontakten og konteksten.

Redskabet bruges til at sikre, at vi arbejder systematisk med, at 'alle børn ses' - og er dermed en hjælp til tidligt at få fokus på børn der udviser tegn på begyndende vanskeligheder og/eller på børn som allerede er i vanskeligheder.

Trivselsundersøgelsen er et led i Viborg Kommunes opsporingsmodel TOPI.

Børnehuslederen er ansvarlig for at introducere trivselsundersøgelsen og implementere dets anvendelse i eget børnehus. Det er muligt at hente sparring og understøttelse fra TOPI konsulenten.

## Sådan gør vi

Trivselspositioneringen udfyldes elektronisk på Rambølls Hjernen & Hjertet (results.dk) og udfyldes for alle børn i perioderne

- 1. januar til og med 1. marts
- 15. august til og med 15. oktober

Data slettes efter 5 år efter barnet er stoppet i dagtilbud.

## Forældrene

TOPI på viborg.dk er rettet mod borgere og informerer forældrene om trivselsundersøgelsen og Overgangsmodellen.

Det er altid en god idé at involvere forældrene, når vi er i gang med vores trivselsundersøgelse. Det kan gøres i forskellig grad, men et minimum er synlighed fx info på AULA.

Alle forældre har ret til aktindsigt. Det betyder, at forældrene har ret til at se, hvad vi noterer os omkring deres barn/børns trivsel, læring og udvikling. Det gælder fx interne noter, beskrivelser, handleplaner.

## TOPI - ARBEJDSGANG

### *Hvem gør hvad hvornår*

### Børnehuslederen

#### Forberedelse

TOPI perioderne er rammesat centralt. Du skal som leder beslutte, hvordan I lokalt tilrettelægger trivselsundersøgelsen:

Hvornår i perioden foregår udfyldelse af trivselspositioneringen, analysen, udarbejdelse af handleplan og eventuelt tværfaglig sparring på niveau 1 eller 2 i Den Tværfaglige Model.

#### Ny børnehusleder

Tag kontakt til din områdeleder eller TOPI konsulent for en introduktion til TOPI.

### Under trivselsundersøgelsen

#### *Positionering i trivselsundersøgelsen*

Positioneringen tager udgangspunkt i dine medarbejderes iagttagelser og besvarelser omkring alle børns trivsel. Du kan være med til at kvalificere trivselsundersøgelsen ved at lede processen tæt og være den som stiller nysgerrige spørgsmål. Anvend fx hjælpeskemaets spørgsmål.

#### *Svarprocent*

Undervejs er det vigtigt at sikre, at alle medarbejdere når i mål. Du kan følge svarprocenten ved at hente rapporten *TOPI-svarprocenter* i H&H.

### Efterbehandling

Når trivselspositioneringen er afsluttet, kan du trække en samlet rapport for dit børnehus som viser børnenes trivselsposition og giver et overblik over progressionerne i børnenes trivsel siden sidste positionering.

Trivselspositioneringen følges op af en analyse og en handleplan for børn i gul og rød position. Dokumenterne findes på Puslebordet i AULA.

### Arbejdsgang for medarbejderne

#### Forberedelse

Trivselspositioneringen bygger på jeres iagttagelser og dialog omkring og med børnene. Besvarelsen kræver derfor, at I gør jer nogle overvejelser omkring børnene og deres trivsel, læring og udvikling, og at I løbende undersøger og går i dialog både med kollegaer og forældre omkring de iagttagelser og en evt. undren som I har omkring et barn eller grupper af børn.

### Gennemførelse af trivselspositioneringen

Barnets trivsel positioneres i en af tre positioner:

- **Grøn position** – Barnet trives
- **Gul position** – Barnets trivsel er i ubalance
- **Rød position** – Barnet er i en udsat position

Til hver af positionerne er der formuleret en række indikatorer, som hjælp til at vurdere barnets position. Se på side 4+5 og i *Hjernen & Hjertet*. Derudover er det muligt at afgive en bemærkning til den enkelte vurdering. Vær opmærksom på, at fastholde et professionelt og ressourceorienteret sprog og noter gerne hvilke indikatorer som er observeret og er udslagsgivende for positionen.

Skemaet besvares først individuelt af de medarbejdere, som er omkring barnet. På baggrund af den individuelle vurdering mødes teamet, som har en tæt kontakt til barnet og foretager en fælles vurdering af barnets trivselsposition. *Det er den fælles vurdering der er afgørende og som overføres til trivselsrapporten.*

OBS! Vær derfor opmærksom på, at eventuelle bemærkninger i de individuelle skemaer føres over i det fælles skema.

## Efterbehandling

### ***Når barnet viser tegn på ubalance i trivslen eller er i en udsat position***

- Der laves en analyse af de opretholdende faktorer via analysemodellen for at få nuanceret og udfoldet tegn og signaler på mistrivsel, og styrket grundlaget for en kvalificeret indsats inden handlinger besluttet.
- Forældrene inviteres til dialog for at dele undren, og for at inddrage forældrene og deres perspektiver
- På baggrund af analysen laves en handleplan for indsatser i forhold til barnet i nuværende kontekst. Der kan med fordel laves en handleplan for børnegruppen, når der skal arbejdes med et eller flere børns manglende trivsel.
- Der fastsættes datoer for opfølgning med forældrene og evt. tværfaglig sparring for på den måde at sikre et overblik over igangværende indsatser, samt status for opfølgning

- Der opfordres til at gøre brug af tværfaglig sparring på niveau 1 i Den Tværfaglige Model, og /eller sammen med forældrene at bringe 'barnets position' ind til konsultativ drøftelse og kvalificering på møde i Tværfagligt Forum. Formålet er at kvalificere analysen og handleplanen.
- Der udpeges en tovholder som koordinerer alle indsatser, holder forældrene underrettet, sørger for at der arbejdes med det aftalte mm.

## Opfølgning på eksisterende handleplaner

Er der allerede lavet handleplan for indsatser/iværksat en indsats i forhold til barnet på baggrund af tidligere trivselsundersøgelser, evalueres indsatserne på baggrund af den nye trivselsundersøgelse.

- Efter behov laves en ny analyse og en ny handleplan i samarbejde med forældre og kollegaer/tværfaglige kolleger.
- Det aftales kontinuerlige dialoger og løbende inddragelse af forældrene i forhold til udvikling og indsatser, så forældrene oplever at være aktivt medskabende i forhold til at forandre på deres barns trivsel.
- Der fastsættes nye datoer for opfølgning med forældrene og tværfaglig sparring for på den måde at sikre et overblik over igangværende indsatser, samt status for opfølgning.

DAGPLEJE OG VUGGESTUE			
	Grøn position: Trivsel	Gul position: Ubalance i trivslen	Rød position: Udsat position
	1. Viser en tryk tilknytning til primær omsorgsgiver 2. Har en god og stabil omsorg fra voksne (både forældre og ansatte)	13. Viser utryk tilknytning 14. Har sjældent kontakt og omsorg fra voksne 15. Har forældre, hvor egne behov fylder meget	24. Viser utryk tilknytning 25. Har sjældent eller ustabil kontakt og omsorg fra voksne 26. Forældrenes forhold til barnet bærer præg af uforudsigelighed fx manglende struktur, rammesætning, forventninger, anerkendelse 27. Forældre om- og tiltaler barnet udpræget negativt
	3. Viser interesse for at lege med andre børn og har en god kontakt til jævnaldrende 4. Er aktivt deltagende i børnefællesskaber	16. Er sporadisk en del af et børnefællesskab	28. Er ikke en del af børnefællesskaberne.
	5. Kan genkende og indgå i dagsrytmen 6. Har en god, stabil kontakt 7. Har et positivt selvbillede/hviler i sig selv og viser vitalitet 8. Kan vise glæde og begejstring 9. Bruger sproget aktivt og viser ved sin kommunikation sine behov 10. Er i en positiv udvikling 11. Har et stabilt fremmøde	17. Viger i sin kontakt eller er ukritisk i sin kontakt 18. Viser sjældent glæde og begejstring 19. Viser en udadreagerende adfærd - som bærer præg af et mindre konfliktniveau 20. Viser en bekymrende indadvendt adfærd 21. Bruger sporadisk sproget (nonverbalt og verbalt) 22. Har et bekymrende fravær som har negativ betydning for barnets trivsel og udvikling jf. indikatorer i gul position.	29. Er svær at få kontakt med eller er ukritisk i sin kontakt 30. Viser ingen eller begrænset vitalitet 31. Opleves ikke at vise glæde og begejstring 32. Viser en udadreagerende adfærd – som bærer præg af mange konflikter med omgivelserne 33. Viser en bekymrende indadvendt adfærd med tiltagende præg af at isolere sig 34. Påkalder sig ikke opmærksomhed og er selvhjulpen udover det sædvanlige (over- tilpasning) 35. Er passiv i sin kommunikation (nonverbalt og verbalt) 36. Er truet i sin trivsel og udvikling 37. Har et bekymrende fravær som har negativ betydning for barnets trivsel og udvikling jf. indikatorer i rød position.
	12. Andre tegn på trivsel (noter hvilke)	23. Andre tegn på ubalance i barnets trivsel og læring (noter hvilke)	38. Andre tegn på at barnet er i en udsat position (noter hvilke)

BØRNEHAVE			
	Grøn position: Trivsel	Gul position: Ubalance i trivslen	Rød position: Udsat position
	1. Har en god og stabil omsorg fra voksne (både forældre og ansatte)	12. Har sjældent kontakt og omsorg fra voksne	25. Har sjældent eller ustabil kontakt og omsorg fra voksne 26. Det opleves, at forældrenes forhold til barnet bærer præg af uforudsigelighed 27. Barnet fortæller ikke noget hjemmefra
	2. Har en god, ligeværdig kontakt til mindst én jævnaldrende 3. Er aktivt deltagende i børnefællesskaber	13. Er sporadisk en del af et børnefællesskab	28. Er ikke en del af børnefællesskaberne
	4. Genkender egne og andres følelser 5. Har talesproglige færdigheder og er aktivt sprogbrugende 6. Kan se mening og sammenhæng i sit liv/genkender dagsrytmen og agerer veltilpas 7. Kan vise glæde og begejstring 8. Har et positivt selvbillede og jeg-sprog 9. Er i en positiv udvikling 10. Har et stabilt fremmøde	14. Kan have vanskeligheder med at genkende egne og andres følelser 15. De talesproglige færdigheder er udfordret i nogen grad og har betydning for barnets deltagelse 16. Viser en flagredende og ukoncentreret adfærd og er sjældent fordybet i leg 17. Opleves sjældent at vise glæde og begejstring 18. Viser en trist, alvorlig eller vrede 'grundtoner' 19. Har begrænset eller ingen øjenkontakt/ utryk og søgende øjenkontakt 20. Viser en udadreagerende adfærd som bærer præg af et mindre konfliktniveau 21. Viser en bekymrende indadvendt adfærd 22. Viger i sin kontakt eller opleves ukritisk i sin kontakt 23. Har et bekymrende fravær som har negativ betydning for barnets trivsel og udvikling jf. indikatorer i gul position.	29. De talesproglige færdigheder er udfordret i svær grad og har betydning for barnets deltagelse 30. Opleves at have begrænsede lege – forhandlings – og samarbejdskompetencer 31. Opleves ikke at vise glæde og begejstring 32. Viser en nederlags præget selvpfattelse (jeg fortællinger) 33. Viser en udadreagerende adfærd som bærer præg af mange konflikter med omgivelserne 34. Viser en bekymrende indadvendt adfærd med tiltagende præg af at isolere sig 35. Kontakter overdrevent ukendte voksne 36. Påkalder sig ikke opmærksomhed og er selvhjulpen udover det sædvanlige (over-tilpasning) 37. Har et bekymrende fravær som har negativ betydning for barnets trivsel og udvikling jf. indikatorer i rød position.
	11. Andre tegn på trivsel (noter hvilke)	24. Andre tegn på ubalance i barnets trivsel og læring (noter hvilke)	38. Andre tegn på at barnet er i en udsat position (noter hvilke)

## Hjælpekema til udfyldelse af fællesskemaet

### Grøn position

I drøftelserne med kollegaer fokuserer man på fastholdelsen af trivsel; herunder hvilke faktorer opretholder den gode trivsel.

Spørgsmål til refleksion og dialog

- Hvordan kan du se, at barnet trives? Hvad er det der gør at barnet trives?
- Hvad kan du gøre mere af så barnet trives endnu bedre?

### Gul position eller Rød position

I drøftelserne har man særligt fokus på konteksten barnet er en del af og relationerne. Disse overvejelser kan være starten på en analyse. Forældrene inddrages i de videre undersøgelser og arbejde, hvis deres barn er i gul eller rød position.

- Hvordan kan du se at barnet ikke trives?
- Hvad ved du om, hvordan barnet oplever sin situation?
- Hvordan er din egen relation til barnet?
- Hvilken betydning har din relation til barnet for forældrene?
- Hvilken betydning har din relation til forældrene for barnet?
- Hvilke forskelle er der i vores oplevelser af barnet? Hvad siger disse forskelle om os?
- Hvornår ser du, at barnet trives? Hvad gør, at barnet trives i de situationer?
- Er der sket ændringer siden sidste udfyldelse af trivselsskemaet?
- Hvorvidt vurdere I, at barnet påvirkes af hjemmets mangel på eller behov for kompetenceudvikling for at kunne håndtere barnets vanskeligheder? Hvad skal undersøges?
- Hvordan skal der handles på vores bekymring?
  - Hvordan skal vi inddrage forældrene?
  - Hvem skal handle hvornår?
  - Hvem er tovholder?

